

BẠO LỰC HỌC ĐƯỜNG THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

Hồ Thanh Tâm
Trường Đại học Tiền Giang

Tóm tắt: *Bạo lực học đường là một vấn đề nghiêm trọng trong môi trường giáo dục, ảnh hưởng đến tinh thần và sức khỏe của học sinh. Đây là một hiện tượng xấu, gây nhiều tác hại tiêu cực cho người bị bạo lực và gia đình họ. Vấn đề bạo lực học đường là vấn đề lớn của cả xã hội nên tất cả chúng ta đều phải có trách nhiệm trong việc này. Mục đích bài viết là nêu ra thực trạng và những nguyên nhân của bạo lực học đường từ đó đề xuất một số giải pháp để ngăn chặn và phòng tránh bạo lực học đường.*

Từ khóa: *Hành vi bạo lực; Bắt nạt; Tâm lý học sinh; Môi trường học tập; Hỗ trợ tâm lý.*

SCHOOL VIOLENCE: CURRENT SITUATION AND SOLUTIONS

Ho Thanh Tam
Tien Giang University

Abstract: *School violence is a serious problem in the educational environment, affecting the spirit and health of students. This is a bad phenomenon, causing many negative harms to the victims of violence and their families. The issue of school violence is a big problem for the whole society, so we all have responsibility in this. The purpose of the article is to outline the current situation and causes of school violence and thereby propose some solutions to prevent and prevent school violence.*

Keywords: *Violent behavior; Bullying; Student psychology; Learning environment; Psychological support.*

Nhận bài: 18/12/2024

Phản biện: 08/01/2025

Duyệt đăng: 12/01/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Bạo lực học đường là một vấn đề nghiêm trọng và đang ngày càng trở thành mối lo ngại trong xã hội hiện đại. Tình trạng này không chỉ ảnh hưởng đến tâm lý và sức khỏe của học sinh mà còn tác động xấu đến môi trường giáo dục và sự phát triển của cộng đồng. Trong bối cảnh cuộc sống ngày càng phát triển, những hành vi bạo lực có thể xuất phát từ nhiều nguyên nhân khác nhau, từ áp lực xã hội, gia đình đến ảnh hưởng từ phương tiện truyền thông. Việc nhận diện và giải quyết triệt để vấn đề này là trách nhiệm chung của gia đình, nhà trường và toàn xã hội. Bài viết này sẽ phân tích nguyên nhân, hậu quả và đưa ra những giải pháp nhằm giảm thiểu tình trạng bạo lực học đường, góp phần xây dựng một môi trường học tập an toàn và lành mạnh cho tất cả học sinh.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng và nguyên nhân

Nhiều vụ bạo lực học đường xảy ra trong thời gian gần đây như: một học sinh THCS ở tỉnh Nghệ An bị ép ăn đất; tại một trường THCS ở thành phố Huế, hai học sinh lớp 6 xô xát ngay trong lớp học dẫn đến một em tử vong; cô giáo ở Tuyên Quang bị đám đông học sinh quay lại, chốt cửa không cho cô ra ngoài, chửi tục, ném giấy rác và dèp vào người; tại một trường tiểu học ở tỉnh Đắk Lắk, học sinh lớp 4, bị 10 bạn cùng lớp đánh hội đồng... Chỉ cần gõ tìm kiếm thông tin về bạo lực

học đường trên internet thì ngay lập tức có rất nhiều các thông tin về bạo lực học đường hiện ra. Ta thấy rằng nạn bạo lực học đường diễn ra ngày càng trầm trọng và phức tạp trong thời gian gần đây. Theo báo Dân trí “trả lời chất vấn tại Quốc hội, Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT) Nguyễn Kim Sơn cho biết, thống kê từ ngày 1/9/2021 đến đầu tháng 11/2023, cả nước xảy ra 699 vụ bạo lực học đường liên quan đến hơn 2.000 học sinh. Bình quân cứ 50 cơ sở giáo dục thì xảy ra một vụ việc”

Bạo lực học đường hiện nay đang trở thành một vấn đề đáng lo ngại trong hệ thống giáo dục hiện nay. Tình trạng bạo lực học đường hiện nay có chiều hướng gia tăng và diễn biến hết sức phức tạp. Bạo lực học đường được hiểu là hành vi hành hạ, ngược đãi, đánh đập, xâm hại thân thể, sức khỏe, lăng mạ, xúc phạm danh dự, nhân phẩm, cô lập, xua đuổi và các hành vi cố ý khác gây tổn hại về thể chất, tinh thần của người học xảy ra trong các trường học, cơ sở giáo dục. Hiện tượng bạo lực không phải là hiện tượng mới, song thời gian gần đây hiện tượng này xảy ra liên tục hơn và bộc lộ tính chất nguy hiểm, nghiêm trọng. Đối tượng của bạo lực học đường không chỉ gói gọn là giữa học sinh mà còn là cả thầy cô giáo.

Nguyên nhân của bạo lực học đường có thể bắt đầu xảy đến từ những hành vi tưởng chừng

vô hại, là “chuyện nhỏ” như nói móc, nhìn đều, ghen ghét trong học tập, yêu đương và chạm trong lúc chơi đùa, trên đường đi học, mâu thuẫn nói xấu nhau trên các diễn đàn, mạng xã hội... Các hành vi bị ảnh hưởng từ môi trường văn hóa bạo lực: phim, ảnh, sách, báo, đồ chơi mang tính bạo lực (kiếm, súng...) và đặc biệt là các trẻ vị thành niên sống đua đòi ăn chơi nên cũng sinh ra những hành động không đúng. Bên cạnh đó, trong một số trường hợp, nhà trường, giáo viên cũng thiếu các hoạt động tư vấn học đường để giải đáp các vướng mắc, xích mích, ngăn chặn kịp thời các vụ bạo lực học đường xảy ra. Thêm vào đó, sự giáo dục chưa đúng đắn, thiếu quan tâm của gia đình cũng là nguyên nhân khiến bạo lực học đường gia tăng. Một số cha mẹ vì lo kiếm tiền lo cho gia đình nên bố mẹ ít quan tâm con cái, chưa nắm được sự phát triển tâm sinh lý của trẻ, chưa kịp thời uốn nắn những tư tưởng và hành động chưa tốt của trẻ để kịp thời ngăn chặn các hành động bạo lực học đường mạnh mẽ xảy ra.

Bạo lực học đường gây ra những hậu quả nghiêm trọng đối với cả hai đối tượng là nạn nhân và người gây ra bạo lực. Những vụ bạo lực học đường thường sẽ bị những học sinh vô ý thức không can ngăn mà còn quay lại và tung lên mạng khiến cho nạn nhân không chỉ bị tổn thương về thể xác mà còn về tinh thần. Đối với sức khỏe thể chất sẽ gây ra những thương tích trên cơ thể, trường hợp nghiêm trọng có thể gây nguy hiểm đến tính mạng. Còn về xã hội sẽ gây ra tâm lý hoang mang trong dư luận xã hội, mất trật tự, bất ổn. Các học sinh bị bạo lực học đường sẽ có ảnh hưởng tiêu cực đến quá trình học tập, các em thường không thể tập trung học, lo sợ khi đến trường, đến lớp, lảm nhảm, ít nói, mất tự tin, luôn ở trong trạng thái lo lắng, ngại tiếp xúc với mọi người, thậm chí phát sinh các vấn đề về sức khỏe tâm thần dẫn đến việc kết quả học tập sa sút hoặc bỏ học thậm chí tự tử. Người gây ra bạo lực cũng phải gánh chịu nhiều hậu quả cho những sai lầm của mình, các học sinh gây ra bạo lực học đường phải đối mặt với việc chịu kỷ luật của nhà trường, nghiêm trọng hơn là phải chịu sự truy tố của pháp luật, sẽ trở thành đối tượng bị thù ghét bởi các nạn nhân và các bạn học, cùng với là nỗi lo lắng bị trả thù từ phía nạn nhân, gia đình và bạn bè của nạn nhân. Dưới áp lực từ dư luận, dù là nạn nhân hay người bạo hành thì hậu quả để lại của bạo lực học đường đều rất

nghiêm trọng đối với tương lai và sự phát triển của họ.

2.2. Giải pháp nghiên cứu

Trong tình hình hiện nay thì việc tìm các giải pháp để giải quyết vấn nạn bạo lực học đường là hết sức cần thiết. Nhà trường cần nắm rõ danh sách những học sinh yếu kém để quản lý cho phù hợp, tăng cường giáo dục để nâng cao nhận thức của mỗi cá nhân về bạo lực học đường. Phối hợp chặt chẽ giữa gia đình nhà trường và xã hội để tạo ra môi trường giáo dục và tạo điều kiện cho việc hình thành và phát triển nhân cách. Cần dạy học sinh biết kỹ năng giải quyết mâu thuẫn và mỗi thầy cô giáo phải là tấm gương sáng cho các em. Theo báo Dân trí “Tại nghị trường Quốc hội, Bộ trưởng GD&ĐT Nguyễn Kim Sơn đưa ra các giải pháp đồng bộ để hạn chế, ngăn ngừa tình trạng bạo lực trong trường học: Một là cung cấp cho học sinh các kỹ năng xử lý những vấn đề có nguy cơ phát sinh bạo lực học đường. Hai là tập huấn cho giáo viên kỹ năng xử lý các vấn đề xảy ra giữa học sinh. Ba là bổ sung vị trí chuyên trách tư vấn tâm lý học đường cho các trường học. Bốn là thúc đẩy sự phối hợp giữa gia đình, nhà trường và xã hội trong việc bảo vệ con em khỏi bạo lực học đường”.

Học sinh nên hạn chế dùng mạng xã hội, tránh giao lưu chơi với các học sinh cá biệt, chăm lo học hành, tích cực rèn luyện kỹ năng sống, học cách kiềm chế cảm xúc, ngoan ngoãn, lễ phép với bố mẹ, ông bà và thầy cô giáo, nghiêm chỉnh chấp hành nội quy trường lớp. Học sinh cũng cần phải nhận thức rõ các hành vi bạo lực là sai trái, tránh xa bạo lực và nói không với bạo lực. Khi nhận thấy bạn bè có hành vi bạo lực xảy ra thì không được ùa theo quay phim, chụp ảnh mà phải kịp thời thông báo ngay cho nhà trường, thầy cô giáo hoặc cơ quan có thẩm quyền để can thiệp và xử lý kịp thời.

Ngành Giáo dục, Nhà trường cần ban hành thêm các văn bản hướng dẫn để phòng chống bạo lực học đường xảy ra, tổ chức tập huấn, giao lưu học hỏi kinh nghiệm trong giáo dục học sinh và ứng phó bạo lực học đường. Nên thường xuyên tổ chức các hoạt động mang tính hướng thiện và định hướng nhân cách cho học sinh, giúp học sinh phát huy những đức tính tốt đẹp trong bản thân. Đối với những học sinh gây ra bạo lực thì cần có hình phạt và cách giáo dục nghiêm khắc, phù

hợp, còn đối với nạn nhân thì cần có biện pháp hỗ trợ kịp thời. Nhà trường cần tăng cường các hoạt động truyền thông, phối hợp với gia đình và cơ quan, đoàn thể để phòng tránh bạo lực học đường. Tổ chức hoạt động hiệu quả các phòng tư vấn học đường để tư vấn giải đáp các vướng mắc, phát hiện ngăn chặn kịp thời các vụ xích mích, bạo lực mạnh nham xảy ra.

Giáo viên, nhất là giáo viên chủ nhiệm cần quan tâm, theo dõi tình hình của các em học sinh trong lớp. Phối hợp với gia đình và nhà trường hỗ trợ kịp thời những khó khăn của học sinh. Đồng thời, có biện pháp can ngăn, giáo dục kịp thời đối với những trường hợp có nguy cơ dẫn đến bạo lực học đường. Tạo dựng môi trường giảng dạy, học tập vui vẻ, lành mạnh, tích cực tổ chức các hoạt động tập thể nhằm tăng cường tình cảm của các em học sinh trong cùng lớp, cùng trường.

Trong gia đình, bố mẹ cần quan tâm con cái

nhiều hơn, quan tâm sự phát triển tâm sinh lý của trẻ, quản lý các mối quan hệ xã hội, kịp thời uốn nắn những tư tưởng và hành động chưa tốt của trẻ để kịp thời ngăn chặn các hành động bạo lực học đường mạnh nham xảy ra. Cần tạo ra môi trường sống lành mạnh, yêu thương cho con cái. Đồng thời, phối hợp chặt chẽ với nhà trường và giáo viên chủ nhiệm để kịp thời nắm bắt tình hình học tập của con em mình tại trường học.

III. KẾT LUẬN

Bạo lực học đường là một vấn nạn của xã hội và gây ảnh hưởng rất lớn đến học sinh. Trách nhiệm của chúng ta là ngăn chặn kịp thời bạo lực học đường và tạo ra một thế giới mà ở đó ai cũng được tôn trọng, ai cũng được học hành và trở thành công dân tốt, có ích cho xã hội. Vì một môi trường học đường lành mạnh, vì một thể hệ công dân vừa có tài, vừa có đức, chúng ta “HÃY NÓI KHÔNG VỚI BẠO LỰC HỌC ĐƯỜNG”.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- PGS. TS Nguyễn Thanh Bình, *Giáo trình giáo dục kỹ năng sống*, NXB ĐHSP Hà Nội, 2009.
 PGS. TS Nguyễn Ngọc Bích, *Tâm lý học nhân cách*, NXB Đại học quốc gia Hà Nội, 2010.
 PGS. Lê Văn Hồng, *Tâm lý học lứa tuổi và tâm lý học sư phạm*, NXB Đại học sư phạm Hà Nội, 1995.
 TS Huỳnh Văn Sơn, *Nhập môn kỹ năng sống*, NXB Giáo dục, 2006.
<https://dantri.com.vn/giao-duc/7-vu-bao-luc-hoc-duong-dau-long-nam-2023-nu-sinh-tu-tu-tro-nem-dep-thay-20231222161137163.htm>